

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus III. Quæ communicatio fidelibus permittatur cum
excommunicatis toleratis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

municatio, de qua dicemus infra) adiungi, non esse de mente Concilii, favorem aliquem per hoc facere ipsis excommunicatis, sed tantum fidelibus. Ex quo sequitur, omnem cum excommunicatis tolerantis communionem, fidelibus permitti; cum solum vitandi sint illi, qui aut notorii sunt percussores Clerici, vel nominatim denuntiati; non tamen aliter, quam si à fidelibus requirantur.

1864. Not. 3. Non eo ipso censi denuntiatum, quod quis publicè declaratus sit commississe crimen, cui annexa est censura. Nam *declarare crimen*, & consequenter censuram, non est specialiter, & expressè *denuntiare censuram*, sed tantum indirectè & implicite; ita Navarrus, Castropal. Gibalinus disquis. 7. q. 1. n. 18. §. non sufficit, cum Reginaldo & Sanchez, contra Salas, Gutierrez, Avilam, Bonacinam, Sanctarell, Covar. & alios ibi, qui tenent oppositum.

1865. Not. 4. Ut percussor Clerici dicatur *notorius*, requiri, quod percussio facta sit coram maiore parte populi viciniae, vel communitatis, in qua ad minus sint decem, quibus constet, nullà tergiversatione, vel suffragio iniustitiam celari posse; Sic Navar. Avila, Layman, Hurtad, Coninch cum & apud Castropal. n. 7. quamvis addat Castropalaus n. 8. solam famam à fide dignis ortam, plenè & integrè probatam, de percussione Clerici, vel denuntiatione sufficere, ut vitandus sit percussor.

1866. Not. 5. Excommunicatum, in uno loco denuntiatum, vitandum esse ubilibet, doceri ab Henriq. Vasq. Filiuc. & Bonacin. sed probabilius negari à Castropalao p. 4. n. 9. cum Sanchez, Avila, & aliis. Quia excommunicatus, *publicus in uno loco*, non est censendus *publicus in alio*. Quando autem dicitur, quod denuntiatio *afficiat personam*, intellige *respectu eorum*, in quorum notitiam venit denuntiatio. Undè, quoniam obligatio vitandi etiam secreto, oritur ex denuntiatione notoria; ubi non est notoria, ibi non teneris vitare etiam secreto, licet alibi denuntiatum.

1867. Ex his inferes. 1. quod non teneris cum vitare, quem etiam evidenter nosti excommunicatum, si non sit notorius Clerici percussor, vel *publicè, specialiter & expressè denuntiatum*, sequitur ex n. 1860. idem est, si dicatur: *Excommunicamus Petrum incendiarium, & ejus complices, il-*
Tom. V.

lumque, & complices ut tales denuntiamus. Teneris enim tantum vitare Petrum, non complices; hi enim non sunt *specialiter*, sed tantum *generaliter* denuntiatum. Similiter nec teneris vitare excommunicatum, privatimque in cubiculo denuntiarum; quia talis non est denuntiatum *publicè*.

Quæruntaquæ, an obligatio vitandi 1868 excommunicatum denuntiatum, vel notorium Clerici percussorem sit juris divini? Respondet Suarez, & alii cum Castropal. p. 4. n. 2. esse solius juris Ecclesiastici; aliàs illam non posset Ecclesia restringere, vel extendere, aut mutare; sicut pro varietate temporum factum esse constat ex c. *quoniam multos*, 11. q. 3. hinc verba Matthæi c. 16. de habendo sicut Ethnico, qui Ecclesiam non audierit &c. non sunt præcepti, sed tantum consilii. Cæterum ut obligeris vitare excommunicatum non toleratum, requiritur certitudo moralis, eum esse talem; Sic Tamburinus l. 10. tr. 1. de excom. c. 3. §. 3. Et ut quis propter notoriam Clerici percussorem vitandus sit, non sufficit notoreitas juris, sed requiritur facti, ut dictum est alibi.

ARTICULUS III.

Quæ communicatio fidelibus permittatur cum excommunicatis tolerantis?

R Esp. permitti omnem fidelibus, ac si ii, 1869 qui stante excommunicatione tolerantur, excommunicati non essent, etiam seclusà necessitate; ita Gibalin. disq. 7. q. 1. p. 3. Extravag. *ad evitanda*. Ratio est, quia ex nullo capite fidelibus interdicitur communicatio cum excommunicatis tolerantis; aliundè clarè permittitur à Concilio Constantiensi, modo non inducas eos ad actionem, quam sine peccato, ex alio capite, quam ex vi censuræ, peragere non possent. Hinc fideles licitè petunt sibi administrari Sacramenta ab excommunicatis tolerantis; & hi ad fidelium instantiam licitè exercent suas actiones, perinde, ac si excommunicati non essent. Cum enim fidelibus directè concedatur facultas utendi illorum communionem; indirectè etiam illis conceditur facultas exhibendi petita. Nam aliàs fideles non possent licitè uti concessione Concilii, si illi non possent licitè respondere; ita Castropalaus, & Gibalin. loc. cit. Et ideo excommunicati tolerantis, à fidelibus requisiti, licitè quidem exercent actus alio-

Ggg quia

quin à censura veritos; non tamen ex se, & si non requirantur. Tota enim concessio est in favorem fidelium; non autem ullo modo directè in favorem excommunicati. Hi enim ex parte sua eodem modo tenentur alios fideles vitare, ac ante Concilium Constantiense tenebantur. Verùm quidem est, per accidens: & ex consequenti (ex licentia, & petitione fidelium) aliquid eis commodi accedere, non autem per se. Hinc etiam excommunicati inter se tenentur se vitare.

1870 Datam responsonem extende, ut fidelibus non tantum publicam, sed etiam privatam, & secretam communicationem cum excommunicatis toleratis liceat habere tam in profanis, quàm in Sacris; ita Gurtierrez, quem citat & sequitur Gibalin, cit. n. 14. Et quoniam in textu Concilii Constantiensis cit. præcipiuntur solum illi *vitandi*, qui inciderunt notoriè in sententiam Canonis ob sacrilegam Clerici percussionem; vel in aliqua censura sunt specialiter, & expressè denunciati; universaliter in omnibus aliis licet fidelibus communicare cum quovis censurato, qui non est ex prædictis. Hinc putat Gibalin, disq. 7. q. 1. n. 15. notorios suspensos, vel interdictos non esse vitandos; atque adeo, dum hæc censura denunciata non sunt, ut requiritur, potes cum ejusmodi censuratis communicare, ac si suspensi, vel interdicti non essent. Navar. Gurtier. Sayr. Hurt. cum & apud Castropal. p. 5. n. 8. Gibalin, disq. 7. q. 1. n. 15. ubi tamen not. ex Layman apud Gibalin, n. 16. hanc facultatem communicandi, cum excommunicatis toleratis, concessam fidelibus, non esse obligationem, sed licentiam & veniam. Hinc potest fidelis non acceptare imperium sui Episcopi excommunicati, quia non tenetur ei communicare, licet, si velit, possit; excipe, nisi consuetudo, vel edicta Principum aliud postulent; Gibalin, loc. cit. n. 18. in fine.

1871 Si quæras, an etiam excommunicatus sententiâ speciali non sit vitandus ante denuntiationem? Negant Adrianus, Medina, Felin. Rodolphus & Ugolin. apud Gibalin, n. 18. quia in Concilii constitutione nihil dicitur de specialiter excommunicatis. Nam verba Concilii sunt: *Nemo deinceps ex prætextu cujuscunque sententia, ab homine, vel à jure generaliter promulgata, teneatur abstinere, vel aliquem vitare, &c.* Alii tamen ex communi consensu affirmant; quia

scilicet priora verba explicantur sufficienter per sequentia, quibus requirit, *ut sententia in certam personam lata* (quæ utique est sententia specialis) *non obstringat ad vitandum, nisi promulgata, vel denunciata.*

Quando fit appellatio à denuntiatione & censura, docet Gibalin, cit. n. 19. in fine, impediri, ne, qui appellavit, vitandus sit. Nam effectus appellationis est rescissio actus, à quo appellatur; & restitutio appellantis in statum pristinum, juxta Bartolum, Panormitanum, Decium, & alios; prout tradit Navar. l. 2. consil. de sent. & re judicata, n. 6. apud Portel. p. 2. casuum, casu 12. n. 5. quod verum existimo, quoties appellatio est legitima; secus, si non sit legitima, ut notavimus supr. Et quamvis appellatio contra latam ab Episcopo excommunicationem, si fiat ad Metropolitatum, non suspendat hujus excommunicati evitacionem in aliis, suspendit tamen in his, quibus probare vult nullitatem censuræ, vel intolerabilem errorem commissum, c. *Per tuas* 4. h. t. in his enim audiendus est; non autem, in sola probatione injustè late, nisi prius absolvatur, quod facere potest Metropolitanus ibidem. Econtra, si quis probet, se excommunicatum post appellationem, pendente probatione in judiciis evitabitur; extra judicium verò minime, c. *solet*, 2. de sent. excom. in 6. ibi: *in secunda verò questione statuimus, ut, qui ad probandum admittitur, pendente probationis articulo, in cæteris, qua ut actor in judiciis attentaverit, interim evitetur. Extra judicium verò in officiis, postulationibus, & electionibus, ac aliis legitimis actibus nihilominus admittatur.*

Quares, quid dicendum, si denuntiatione fit dubia? 12. quod tunc nemo vitandus sit; tunc enim possessio non stat pro denuntiatione; ubi autem denuntiatio certa est, licet non constet excommunicatio, nihilominus denuntiatum vitandum esse, docet Gibalinus cum communi n. 28. quia obligatio vitandi oritur ex denuntiatione, quod talis excommunicationem incurret; quod videtur limitandum ad forum externum; nam, si cui constaret, talem in re excommunicatum non esse, in foro conscientie non esset vitandus, seculo scandalo, & contemptu. Denique si Confessarius ex sola confessione novit, aliquem esse denuntiatum, non tenetur illum vitare. Non enim novit illam denuntiationem

nem modo humano, exponitque se periculo violandi sigillum confessionis, quod nullo modo licet; Sic Tamburinus tr. 1. de excom. c. 3. §. 3. n. 10. Similiter Parochus non tenetur vitare, quem iustus est denuntiare, si nondum denuntiavit, licet actu habeat literas denunciatorias; ita Sylvest. & Guttier. apud Gibalinum; quia tunc adhuc denunciatus non est. Qui verò semel est denunciatus, is semper vitandus est, quam diu non constat, eum esse à censura liberatum. Imò in c. *Sicut nobis*, 39. de sent. excom. definitum est, præsumi durare excommunicationem, ubi non constat de obtenta absolutione. Reliqua quæ pertinent ad licitam, vel non licitam communicationem cum excommunicatis, ex sequentibus intelligentur.

ARTICULUS IV.

De privatione communicationis in Sacris.

1874 **I**nter primos effectus excommunicationis majoris est, quòd eum, quem afficit, privet communicatione cum fidelibus in rebus sacris. De communicatione enim in profanis & civilibus, dicemus in seq. pertinent autem ad communicationem in sacris, Ecclesie suffragia, usus activus & passivus Sacramentorum, divinorum officiorum, & aliarum rerum sacrarum, sepultura Ecclesiastica, receptio & collatio beneficiorum Ecclesiasticorum, jurisdictio utriusque fori & similia.

§. 1.

An, & quomodo excommunicatio major privet communibus Ecclesia suffragiis?

1875 **C**ommune suffragium Ecclesia nihil aliud est, quam communis totius Ecclesie oratio; qualis est sacrificium Missæ, recitatio Breviarii, ceteræ preces publicæ, & benedictiones, quæ fiunt ab eisdem Ecclesie Ministris, nomine & in persona totius Ecclesie ad impetrandum suis fidelibus auxilium spirituale. Hinc nor. ex Gibalino disquis. 7. q. 2. n. 3. per preces publicas Ecclesia non intelligi eas, quæ à fidelibus publicè fiunt, sed quæ à ministris & personis Ecclesie ad id deputatis, ac ipsius vices gerentibus, modo, ac ritu ab ipsa præscripto: per privatas autem, quæ fiunt à personis non designatis ab Ecclesia eo modo, ut dictum est.

1876 Potest autem in his omnibus considerari

Tom. V.

triplex fructus, in quo communicent fideles; primus, qui venit ex privata intentione operantis nomine suo; secundus, qui ex satisfactione, & meritis Christi, ut cum Minister in ejus persona, & nomine agit: tertius, qui respondet operanti, ut agenti nomine Ecclesie. Primo, & secundo fructu non privat excommunicatio major, cum non pendeat à jurisdictione Ecclesie. V. n. 1852. & seq. Sermo igitur est de tertio. Nam *privari communibus Ecclesie suffragiis*, aliud non est, quam *carere fructu*, qui ex communibus sacrificiis, & orationibus Ministrorum, prout pendet ab intentione Ecclesie volentis, vel nolentis hunc vel illum in tali oratione, nomine suo faciendâ, includitur, ad fideles derivatur, his positis:

Excommunicatio major quemlibet, 1877 quem afficit, non absolutum à tali censura, privat communibus Ecclesie suffragiis; ita Gibalin. cum communi, n. 8. hoc enim facere potuit Ecclesia; & eam hujus esse voluntatis, constat ex c. *à nobis*, 28. ibi: unde quantumcunque se quis juramento præstito, quòd Ecclesie mandato pareret, humiliare curaverit: quantacunque poenitentia signa præcesserint, si tamen morte præventus absolutionis non poterit beneficium obtinere, *quamvis absolutus apud Deum fuisse credatur, nondum tamen habendus est apud Ecclesiam absolutus*, & c. *Sacris*, 38. de sent. excom. ibi: licet is, qui voluntarius excommunicatis illis communicaverat, qui cum omnibus favoribus, & participibus suis excommunicationis sententia sunt adstricti, ad cor rediens de mandato Ecclesie excommunicatos, quos prius fovemat, expugnaverit; non tamen, priusquam absolutionis gratiam perceperit, habendus est absolutus. Ex quibus patet, hoc verum esse, licet foret contritus, si non sit absolutus. Contritio enim non tollit vinculum censura; c. *Sacris*, cit. item est, si censura injusta quidem sit, sed valida, Gibalin. n. 20. contra complures, quia talis revera est excommunicatus.

Ex dictis inferes, quòd peccet mortali, 1878 ter, qui suffragia Ecclesie in particulari offert pro excommunicatis vitandis; facit enim contra præceptum Ecclesie in re gravi; ita S. Thomas, Suarez, Fillucius, Bonacin, & alii. Licet tamen illis applicare fructum, ut respondet operanti ex intentione privata ex n. 1876. Si petas, an possit nomine Ecclesie quis orare pro illis saltem in communi

Ggg 2

affir.